ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/26/1214-2440

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	24.07.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	12.06.2026
Teabevaldaja	Põllumajandus- ja Toiduamet aadress: Teaduse 2, 75501 Saku e-posti aadress: pta@pta.agri.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 2 ja 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punktide 2 ja 4 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 19.05.2026 pöördumise teabenõude osa ning väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud dokumendid ulatuses, millele piirangud ei kohaldu. Väljastamata jäetud teabe osas viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.
b) juhul kui piirang on kehtestatud ärisaladuse kaitseks, siis märkida iga kinni kaetud osa kohta, mida on ärisaladusena käsitletud (näiteks tehnoloogiliste protsesside kirjeldused, tootmismaht jm) ning kuidas sellise teabe väljastamine kahjustas ettevõtte ärihuve või annaks konkurentidele ärieelise. Vajadusel küsida selleks täiendavaid selgitusi ettevõttelt.
c) juhul kui mõnda dokumenti (näiteks skeemi) ei ole siiski võimalik väljastada ka osaliselt, siis põhjendada arusaadavalt, miks ei ole võimalik seda teha.
3) jätta vaie rahuldamata vaide esitaja nõudes kohustada PTA-d selgitama, kas PTA valduses on dokumendid, millest nähtub Xxxxxx Xxxxx roll Bolton OÜ tegevusloa taotluse ettevalmistamisel, ning kas sellised dokumendid saab väljastada või tuleb nende väljastamisest teha põhjendatud keeldumine, kuna eeltoodud teavet ei ole vaide esitaja

PTA-lt 19.05.2026 pöördumises küsinud ning eeltoodu osas on tegemist selgitustaotlusega, mille üle Andmekitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 10.08.2026. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas. Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti punkti 2 vaidlustada Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide esitaja esitas 10.04.2026 Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) teabenõude, milles soovis Bolton OÜ tegevusloa menetlusega seotud dokumentide väljastamist.
2. 19.05.2026 väljastas PTA vaide esitaja poolt soovitud dokumendid osaliselt ning keeldus ülejäänud dokumentide väljastamisest põhjendusega, et need sisaldavad Bolton OÜ ärisaladust.
3. 19.05.2026 esitas vaide esitaja PTA-le täiendava pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Teabenõude korras palus vaide esitaja väljastada järgmised dokumendid:
   1. protokoll nr 10-399-25/008 vähemalt osaliselt;
   2. Bolton OÜ tegevusloa taotluse lisadena esitatud ruumide plaanid;
   3. ruumide jaotuse skeemid;
   4. seadmete nimekirjad;
   5. enesekontrolliplaani lisad ja skeemid ulatuses, milles need puudutavad Aruküla tee 57 tootmiskohta;
   6. Rentokil OÜ kahjuritõrje skeemid ja püüniste/söödakastide asukohaskeemid, mille olemasolule viitab väljastatud kahjuritõrjeplaan. Kahjuritõrjeplaanis on märgitud, et püüniste ja söödakastide asukohaskeem on lisatud enesekontrolliplaanile.
4. 26.05.2026 esitas vaide esitaja PTA-le meeldetuletuse, et teabenõudele ei ole tähtaegselt vastatud.
5. Kuna ka peale seda PTA ei vastanud vaide esitaja 19.05.2026 teabenõude, siis esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja leiab vaides, et PTA on jätnud sisuliselt vastamata tema teabenõudele/ lisajärelepärimisele, mis puudutab Bolton OÜ tegevusloa menetluse dokumentide väljastamist,

dokumentide osalist väljastamist ning juurdepääsupiirangute, sealhulgas ärisaladuse väite, konkreetset põhjendamist. PTA ei ole andnud selget ja kontrollitavat vastust selle kohta, millised dokumendid jäetakse väljastamata, millisel õiguslikul alusel seda tehakse, milles seisneb iga konkreetse dokumendi või dokumendiosa ärisaladus ning miks ei ole võimalik dokumente väljastada osaliselt, kattes üksnes piiranguga hõlmatud andmed.

Vaide esitaja märgib, et PTA edastas 19.05.2026 vastuse reg nr 1.7-10/39-3, millega väljastati üksnes osa Bolton OÜ tegevusloa taotlusele lisatud dokumentidest. Vastuses märgiti, et ärisaladust ei sisalda joogivee mikrobioloogiline analüüs, joogivee keemiline analüüs, kahjuritõrjeplaan, toiduhügieenikoolituse kava ja jäätmekäitlusplaan. Samas ei vastatud sisuliselt varasemas teabenõudes ja vastuväites esitatud küsimustele ega taotlustele.

19.05.2026 esitas vaide esitaja PTA-le lisajärelepärimise, milles juhtis tähelepanu, et tema10.04.2026 korduva teabenõude ja vastuväitega paluti muu hulgas väljastada protokoll nr 10-399-25/008 vähemalt osaliselt, Bolton OÜ tegevusloa taotluse lisadena esitatud ruumide plaanid, ruumide jaotuse skeemid ning seadmete nimekirjad, samuti selgitada iga dokumendi kohta juurdepääsupiirangu alust ja põhjendust.

Lisaks palus vaide esitaja PTA-l selgitada iga varjatava osa kohta eraldi, milles seisneb selle ärisaladuslikkus, millist kahju avaldamine kaasa tooks, kes ja millal on dokumendid või dokumendiosad asutusesiseseks kasutamiseks tunnistanud ning miks ei ole võimalik rakendada vähem koormavat meedet ehk üksnes piirangut vajavate andmete katmist ja ülejäänud dokumendi väljastamist.

Samas kirjas märkis vaide esitaja, et PTA vastus ei saa piirduda üldise väitega, et osa dokumente on ärisaladus, ilma et oleks välja toodud konkreetne keeldumise alus, konkreetne kaitstav teave, selle salajasusest tulenev kaubanduslik väärtus ning põhjendus, miks osaline väljastamine ei ole võimalik. 26.05.2026 saatis vaide esitaja PTA-le meeldetuletuse, milles märkis, et dokumendiregistri järgi oli 19.05.2026 pöördumisele vastamise tähtaeg 26.05.2026, ning palus sisukat vastust. Vaide esitamise ajaks ei ole PTA andnud nõuetekohast sisulist vastust ega esitanud iga küsitud dokumendi kohta eraldi põhjendatud keeldumist.

Vaide esitaja leiab, et PTA on rikkunud avaliku teabe seadusest tulenevaid kohustusi järgmiselt. Esiteks ei ole PTA täitnud teabenõuet nõuetekohaselt. Teabenõue tuleb AvTS-i järgi täita viivituseta, kuid üldjuhul hiljemalt viie tööpäeva jooksul; kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Teiseks ei ole PTA selgelt eristanud, millised dokumendid väljastati, milliste väljastamisest keelduti ja millised jäeti üldse käsitlemata. Kolmandaks ei ole PTA põhjendanud ärisaladuse kohaldamist konkreetse dokumendi ja dokumendiosa kaupa. Üldine viide ärisaladusele ei võimalda kontrollida, kas juurdepääsupiirang on õiguspärane ja proportsionaalne. Neljandaks ei ole PTA hinnanud ega põhjendanud osalise väljastamise võimalust. Kui dokument sisaldab piiratud juurdepääsuga andmeid, tuleb kaaluda üksnes nende andmete katmist ning ülejäänud dokumendi väljastamist. Viiendaks ei ole PTA vastanud küsimustele, mis puudutavad Xxxxxxx Xxxxx rolli Bolton OÜ tegevusloa dokumentide ettevalmistamisel, kuigi see asjaolu on oluline ärisaladuse väite kontrollimisel.

Vaide esitaja leiab, et PTA ei saa avaliku teabe väljastamisest keelduda blanketsete ja kontrollimatute viidetega ärisaladusele. Teabevaldaja peab näitama vähemalt:
1. milline konkreetne dokument või dokumendiosa on piiratud;
2. millisel õiguslikul alusel piirang kehtib;
3. milles seisneb konkreetse teabe ärisaladus;
4. milline kahju võiks avaldamisega kaasneda;
5. miks ei ole võimalik dokumenti väljastada osaliselt;
6. millal ja kelle poolt juurdepääsupiirang seati;

7. kas piirang on ajaliselt ja sisuliselt põhjendatud.
Kui dokument sisaldab nii avalikku kui ka piiratud teavet, peab teabevaldaja võimaluse korral väljastama dokumendi osaliselt. Teabevaldaja ei või jätta kogu dokumenti väljastamata üksnes seetõttu, et osa dokumendist võib sisaldada kaitstavat teavet.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil:
1. tuvastada, et Põllumajandus- ja Toiduamet on rikkunud avaliku teabe seadusest tulenevaid kohustusi, jättes teabenõude nõuetekohaselt ja tähtaegselt täitmata;
2. tuvastada, et PTA ei ole esitanud piisavat ja individualiseeritud põhjendust küsitud dokumentide väljastamata jätmise või osalise väljastamise kohta;
3. kohustada PTA-d vastama selgelt, kas 19.05.2026 vastus reg nr 1.7-10/39-3 oli lõplik vastus kogu teabenõudele või üksnes osaline vastus;
4. kohustada PTA-d väljastama järgmised dokumendid või esitama iga dokumendi kohta eraldi põhjendatud keeldumise:
a) protokoll nr 10-399-25/008 vähemalt osaliselt;
b) Bolton OÜ tegevusloa taotluse lisadena esitatud ruumide plaanid;
c) ruumide jaotuse skeemid;
d) seadmete nimekirjad;
e) enesekontrolliplaani lisad ja skeemid ulatuses, milles need puudutavad Aruküla tee 57 tootmiskohta;
f) Rentokil OÜ kahjuritõrje skeemid ja püüniste/söödakastide asukohaskeemid;

Kohustada PTA-d põhjendama iga väidetavalt piiratud dokumendi või dokumendiosa kohta eraldi:

a) milline konkreetne teave on piiratud;
b) millise AvTS või eriseaduse sätte alusel piirang kehtib;
c) kas piirang tugineb ärisaladusele või muule alusele;
d) milles seisneb ärisaladus;
e) milline konkreetne kahju võiks avaldamisega kaasneda;
f) miks ei ole võimalik dokumenti väljastada osaliselt;

Lisaks palub vaide esitaja inspektsiooni kohustada;

a) PTA-d hindama osalise väljastamise võimalust, kattes vajadusel üksnes piiranguga hõlmatud andmed;
b) kohustada PTA-d selgitama, kas PTA valduses on dokumendid, millest nähtub Xxxxxxx Xxxxx roll Bolton OÜ tegevusloa taotluse ettevalmistamisel, ning kas sellised dokumendid saab väljastada või tuleb nende väljastamisest teha põhjendatud keeldumine;
c) teha PTA-le vajadusel ettekirjutus-hoiatus teabenõude nõuetekohaseks täitmiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
PTA selgituste kohaselt on vaide esitaja 19.05.2026 kiri registreeritud dokumendiregistris numbriga 1.7-10/39-5 ja 26.05.2026 numbriga 1.7-10/39-5. Ülalnimetatud teabenõudele ja meeldetuletusele on PTA vastatud 22.06.2026 (nr 1.7- 10/39-6).

PTA selgitab juurde, et on küsinud ettevõte Bolton OÜ seisukohta dokumentides sisaldava ärisaladuse esinemise kohta. Ettevõte edastas oma seisukohta 14.04.2026. PTA valdkonnaspetsialistid on tutvunud ettevõte esindaja seisukohaga ning tuginedes oma valdkonnakogemusel pidasid ettevõte seisukohta osaliselt põhjendatuks, nimelt et kaebaja poolt küsitud teabe vastab (EKTÄKS) § 5 lg 2 ärisaladuse mõistele. Samuti oleme arvestanud olukorraga, et teabenõudja on samas valdkonnas tegutsev isik ning Bolton OÜ koostööpartner. PTA selgitab, et ärisaladusena on käsitletavad

- Tehnoloogilised skeemid sisaldavad valmistamise (marineerimine, segamine, valmistamise temperatuur) töötlemise etapid

- Andmed hoiuruumide mahutavuse kohta ja käitlemisvõimsuse kohta kirjeldavad toomisevõimalused, laoruumikasutamine.
- Andmed reguleeritava temperatuuri kohta koos tehnoloogiliste skeemidega näitab tootmisprotsessi
- Puhastusplaan – keemilised ja tehnilised lahendid sanitaarnõuete tagamiseks.
- Kliendileping – lepingutingimused, hinnad
- Kasutatud toiduõli ostu-müügileping – hinnad/mahud (mahud viitavad käitlemisvõimsusele)
- Eesti Keskkonnateenused – lepingutingimused, hinnad, graafikud, mahud
- Teenindusleping – lepingutingimused, tasumäärad, mahud, teenuste mahud
- asendiplaankoosmõjus teiste dokumentidega viitab kogustele, võimsusele jne

Erinevalt ettevõte seisukohast on PTA seisukohal, et järgmine teave ei sisalda ärisaladust:

- Joogivee mikrobioloogiline analüüs
- Joogivee keemiline analüüs
- Kahjuritõrjeplaan
- Toiduhügieenikoolituse kava
- Jäätmekäitlusplaan

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele ja vaide ese

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil või mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega puudutab teabenõue **asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist.** Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Viimase üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

2. Tulenevalt AvTS §-st 6 on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale edastatud taotlus teabe saamiseks ning teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS-s sätestatud korras. Juurdepääs teabele võimaldatakse teabevaldaja poolt kas teabenõude täitmisega või teabe avalikustamisega (AvTS §-id 6-8).

3. AvTS § 9 lg 2 p-ide 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile **dokumentidele**, mis on asutusel olemas ja millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Juurdepääsupiirangu alused on sätestatud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

Piirang ärisaladuse kaitseks

4. Tingimused, millele ärisaladus peab vastama on ära toodud ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lg-s 2. Eelnimetatud sätte kohaselt peab ärisaladus vastama järgmistele tingimustele:
   1) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;
   2) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja

3) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

5. Seega ei ole mitte igasugune teave käsitletav ärisaladusena, vaid ärisaladus peab vastama korraga eeltoodud kolmele tingimusele. Seega on ärisaladusel ettevõtja jaoks majanduslik väärtus, mis seisneb ka selles, et ärisaladus ei ole konkurentidele teada. Ärisaladuse puhul on tegemist teabega, mis garanteerib antud ettevõtja äritegevuse edukuse ning mille väljatöötamiseks või kogumiseks on ettevõtja teinud investeeringuid, mis vajavad õigustatult kaitset. Lisaks peab sellise informatsiooni avaldamine ohustama ettevõtja huve.

6. Euroopa Kohus on ärisaladuse avaldamise kohta hankemenetluses märkinud, et hankijale ei ole siduv ettevõtja pelk väide, et edastatud teave on **konfidentsiaalne, vaid ta peab nõudma, et see ettevõtja tõendaks, et teave, mille avalikustamisele ta on vastu, on tõesti konfidentsiaalne (vt** Euroopa Kohtu otsused asjades C-54/21, p 65 ja nr C-927/19, p 117). Ka Riigikohus on asjas 1-18-4590 p-s 36 sedastanud, et mitte igasugune konfidentsiaalne teave ei ole käsitatav ärisaladusena. Ettevõtja konfidentsiaalseks loetud info on hinnatav ärisaladusena üksnes siis, kui see vastab kolmele tingimusele.

7. Kohus on asjas nr 3-1-1-46-09 selgitanud, et teabe salajasus ja selle kaubanduslik väärtus tihedalt seotud. Teabe ärisaladusena käsitamiseks peab esinema objektiivne äriline põhjus selle salajaseks hoidmiseks. Teisisõnu peaks teave andma mingi konkreetse eelise konkurentide ees, mis info teatavakssaamisega oma väärtuse kaotaks – selles seisnebki andmete kaubanduslik väärtus nende salajasuse tõttu. Selleks tuleks kirjeldada vaidlusaluse teabe ärilist väärtust ettevõtte jaoks ning selle potentsiaalset kasulikkust tema konkurentidele. Näiteks võib selline väärtus olla teabel mingi toote spetsiifilise koostise või tootmisprotsessi kohta.

8. Lisaks on Riigikohus oma varasemas praktikas väljendanud seisukohta, et ärisaladuse mõiste määratlemisel saab lähtuda konkurentsiseaduse ja intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu (TRIPS-leping) sätetest, samuti sarnase õigussüsteemi ja seaduste rakendamise praktikaga teiste riikide kohtupraktikast (Riigikohtu 21.06.2023 otsus asjas nr 2-20-13897, p 13; Riigikohtu 10.05.2017 otsus asjas nr 3-2-1-36-17, p 13). Ärisaladuse kaitse direktiivi ülevõtmisel küll loobuti 16.12.2018 a. kehtinud konkurentsiseaduse § 63 redaktsioonis sätestatud ettevõtja võimalike ärisaladuste näitlikust loetelust, kuid EKTÄKS-i eelnõu seletuskirjas ei välistata, et varasemas konkurentsiseaduses sätestatud loetelu, mille kohaselt on üldjuhul ärisaladusena käsitatav oskusteavet puudutav tehniline ja finantsteave ning teave kulude hindamise metoodika, tootmissaladuste ja - protsesside, tarneallikate, ostu-müügi mahtude, turuosade, klientide ja edasimüüjate, turundusplaanide, kulu- ja hinnastruktuuride ning müügistrateegia kohta, võib käsitleda kui indikatsiooni ärisaladusest (vt Ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse eelnõu nr 678 SE seletuskiri, lk 5). Seda, kas konkreetsel juhul on tegemist ärisaladusega või mitte, tuleb siiski hinnata iga juhtumi puhul eraldi.

9. Samuti on kohus oma 16.05.2016 otsuse 1-15-8331/40 punktis 5.3 märkinud: „*Iseenesest õige on kaitsja seisukoht, et ettevõtja pädevuses on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et kui ettevõtja on* ***tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivsest olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivsest tahtest.*** *Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.“* Ehk siis eeltoodust tulenevalt ei saa igasugust teavet käsitleda ärisaladusena ning PTA ei saa lähtuda ainult ettevõtja soovist, vaid PTA-l tuleb hinnata, kas ärisaladusena märgitud teave vastab ärisaladuse tunnustele ning teabenõude täitmisest keeldumisel korral peab seda ka

teabenõudjale põhjendama.

10. Andmekaitse Inspektsioon ei välista, et ettevõtja poolt PTA-e edastatud dokumendid, mis kajastavad teavet tootmisprotsesside, -mahtude, -võimsuste, tehniliste lahenduste, hindade jms kohta ongi käsitletavad ettevõtte ärisaladusena. Eeltoodu ei tähenda siiski seda, et kui dokument sisaldab ka eeltoodud teavet, et siis oleks kogu dokument täies ulatuses piiranguga.

11. Tulenevalt AvTS § 38 lg-st 2 tuleb teabenõude korral väljastada see osa teabest või dokumendist, millele piirang ei kohaldu. Ehk siis reeglina ei saa ärisaladusena käsitleda tervet dokumenti, vaid üksnes seda osa dokumendist, mille avalikustamine kahjustaks ettevõtte ärihuve ning vajadusel tuleb ettevõttel seda põhjendada. Samuti tuleb teabevaldajal, kes on mingi teabe tunnistanud ärisaladuseks, teabenõudest keeldumise korral keeldumist ka põhjendada, kuidas ärisaladuseks tunnistatud teabe avalikustamine kahjustaks ettevõtte ärihuve või annaks teistele konkurentsieelise ning vajadusel seda ettevõttelt küsida.

Teabenõudele vastamine

12. 19.05.2026 pöördumises, mis sisaldas nii selgitustaotlust (paluti küsimustele vastata) kui teabenõuet (sooviti konkreetseid dokumente). Teabenõude korras palus vaide esitaja väljastada järgmised dokumendid:
    a) protokoll nr 10-399-25/008 vähemalt osaliselt;
    b) Bolton OÜ tegevusloa taotluse lisadena esitatud ruumide plaanid;
    c) ruumide jaotuse skeemid;
    d) seadmete nimekirjad;
    e) enesekontrolliplaani lisad ja skeemid ulatuses, milles need puudutavad Aruküla tee 57 tootmiskohta;
    f) Rentokil OÜ kahjuritõrje skeemid ja püüniste/söödakastide asukohaskeemid.

13. Kuna vaide esitamise ajaks, vaatamata edastatud meeldetuletusele, ei olnud PTA vaide esitaja teabenõudele vastanud, siis on käesoleva vaide esemeks teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmine ning teabenõudes soovitud teabe väljastamata jätmine ja keeldumise nõuetekohaselt põhjendamata jätmine. Antud juhul ei ole vaide esemeks küsimustele vastamata jätmine, kuna Andmekaitse Inspektsioon ei teosta järelevalvet selgitustaotlustele vastamise üle.

14. AvTS § 18 lg 1 p 1 kohaselt tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Juhul kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani (AvTS § 19). Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega tuleb teabenõudjat teavitada viie tööpäeva jooksul. Kuna antud juhul ei ole PTA teabenõudele tähtaegselt vastanud ega ka vastamise tähtaega pikendanud, siis on PTA rikkunud teabenõuetele vastamise nõudeid.

15. Menetluse kestel 22.06.2026 on PTA vaide esitaja 19.05.2026 teabenõudele täiendavalt vastanud ja vaide esitajale selgitanud, et *taotlus kirjeldada üksikasjalikult, milles täpselt seisneb iga kaetud või varjatud dokumendiosa ärisaladuslikkus, millist konkreetset kahju selle avaldamine endaga kaasa tooks ning millises täpses mahus teave avaldamata jäi, on vastuolus juurdepääsupiirangu kohaldamise mõtte ja eesmärgiga. Kui teabevaldaja peaks üksikasjaliku analüüsi käigus lahti kirjutama, milline spetsiifiline teave, millises mahus ja mis viisil vastab ärisaladuse tunnustele, viiks see paratamatult olukorrani, kus PTA avalikustaks põhjendamise käigus just selle asutusesisese teabe, mille kaitseks on piirang seatud. Juurdepääs teabele on piiratud täpselt sel määral, mis on avaliku teabe seaduse (AvTS) kohaselt tunnustatud juurdepääsupiiranguga teabeks.*

16. Eeltoodu jääb Andmekaitse Inspektsioonile arusaamatuks. Kui mingile osale teabest/dokumendist on kehtestatud juurdepääsupiirang ning keeldutakse teabe väljastamisest, siis peab olema teabenõudjale ka arusaadav, milline teave on jäetud väljastamata ning miks tal ei ole õigust seda saada. Siin ei piisa ainult viitamisest keeldumise alusele (ärisaladusele), selgitamata, millist teavet ärisaladusena käsitletakse.

17. Andmekaitse Inspektsioon nõustub PTA-ga selles, et keeldumises ei ole alati võimalik üksikasjalikult lahti kirjutada või välja tuua andmeid, mis on ärisaladusena käsitletavad. Küll aga on võimalik üldistatult välja tuua, mis mingis konkreetses dokumendis, kinni kaetud lõigus, on ärisaladus. Näiteks on dokumendis x kinni kaetud ja ärisaladusena käsitletavad toodete koostised, tootmismahud (ilma täpsemaid andmeid avalikustamata) jne ning põhjendada kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustaks ettevõtte ärihuve või annaks konkurentidele ärieelise. Seega ei ole PTA ka 22.06.2026 teabenõude vastuses põhjendanud keeldumist nõuetekohaselt. Samuti jääb arusaamatuks miks ei olnud võimalik väljastada soovitud dokumente ka osaliselt.

18. Andmekaitse Inspektsioon nõustub siinkohal PTA-ga ka selles, et kui küsitakse skeeme ja nendele märgitud kahjuritõrje püüniste/söödakastide asukohata (juhul kui see on käsitletav ärisaladusena, mida inspektsioon ei ole hetkel hinnanud, kuna puuduvad põhjendused), siis kui asukohad kinni katta oleks sellise skeemi väljastamisel asukohad ikkagi teada. Seega tuleb iga dokumenti ja olukorda eraldi hinnata ja piirangu vajadust põhjendada.

19. Vaide esitaja on vaides palunud inspektsiooni kohustada talle väljastama ka protokoll nr 10-399-25/008 vähemalt osaliselt. Samas nähtub PTA vastusest, et eeltoodud protokoll on vähemalt osaliselt vaide esitajal olemas. Täiendavas telefonivestluses teabenõudele vastajaga selgus, et vaide esitaja on küsitud protokolli ise oma kirjaga PTA-le varasemalt edastanud. Seega jääb arusaamatuks vaide esitaja nõue protokolli väljastamata jätmise osas.

20. Siinkohal juhib Andmekaitse Inspektsioon vaide esitaja tähelepanu sellele, et nii teabenõuete esitamisel kui vaide esitamisel peab vaide esitaja kasutama oma õigusi vastutustundlikult ning küsima ainult neid dokumente, mida tal ei ole või ei ole varasemalt väljastatud ning mitte vaidlustama nende dokumentide väljastamata jätmist, mis vaide esitajal on olemas.

21. Eeltoodust tulenevalt tuleb PTA-l vaide esitaja 19.05.2026 pöördumise teabenõude osa uuesti läbi vaadata ning väljastada vaide esitaja poolt soovitud dokumendid ulatuses, millele piirangud ei kehti. Väljastamata jäetud teabe osas viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist. Kui piirang on kehtestatud ärisaladuse kaitseks, siis märkida iga kinni kaetud osa kohta, mida on ärisaladusena käsitletud (näiteks tehnoloogiliste protsesside kirjeldused, tootmismaht jm) ja kuidas sellise teabe väljastamine kahjustas ettevõtte ärihuve. Vajadusel küsida selleks täiendavaid selgitusi ettevõttelt.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel